

Archaeologies, Issue 1.2

1. Múltbéli Pedagógia

K. Anne Pyburn, Indiana University.

Ha a régészet olyan nyilvánvalóan hozzá tud járulni a politikai erőszakhoz, ezen helyzet megelőzésére is kell, hogy legyen egy út oly módon, hogy a régészet a politikai konfliktusok békés megoldását segíti elő. A régészetben bekövetkező fordulat kulcsa a finom üzenetek felismerésében rejlik – melyeket bevett bölcsességekkel állandósítunk – illetve az új, gyarmatellenes keretek közti tanítás elsajátításában.

2. A maja művészettörténet oktatása

Marvin Cohodas, University of British Columbia.

30 év tanítási tapasztalat vezette oda a szerzőt, hogy felismerje a maja művészettörténet bemutatásának kiemelkedő kérdéseit. Miután ráébredt törekvéseinek politikai vetületeire, a szerző bevonta a majákat tanításaiba és a múlttól alkotott elméleteinek felépítésébe, és állítása szerint mindez fejlesztette az oktatás minőségét és munkájának etikáját is.

3. Tény vagy elmélet? Hogyan segít egy feminista perspektíva az egyetemistáknak megérteni, hogy mit tudnak a régészek, és miért gondolják, hogy azt valóban tudják

Julia A. Hendon, Gettysburg College.

Ha komolyan vesszük a közoktatás és kommunikáció jelentőségét, akkor át kell, hogy gondoljuk a régészet pedagógiáját is. Az egyetemisták régészetoktatása sokkal sikeresebb lenne, ha a módszertani, elméleti és etikai kérdéseket a régészeti gyakorlatba beépített, központi szempontként kezelnék. A több amerikai akadémián szerzett tanítási tapasztalataim felvázolásával azt mutatom be, hogy miként lehet egy feminista szemléletű kutatás pedagógiaileg hasznos megközelítés arra, hogy megtanítsuk a diákoknak a kutatási terv realitásait, a többirányú bizonyítékok használatát és az értelmezés igazolását.

4. Az átalakulást a televízió közvetíti¹: Régészetoktatás Afrikában és kihívások a régészetben – néhány dél-afrikai példa²

Alinah Kelo Segobye, Cambridge University.

A régészet ma Afrikában az örökségvédelem igen fontos forrásaként van számon tartva.

Mindemellett a régészetoktatás szinte egyáltalán nincs támogatva. A tanulmány botswanai és dél-afrikai példákön keresztül világít rá néhány feladatra és lehetőségre az afrikai régészet fejlesztésében.

¹ Ezt a mondatot Gil Scott-Heron verséből vettem át „Az átalakulást a televízió nem közvetíti” (BMG 1989), felismerve ennek hatását az afrikai régészet oktatására.

² A tanulmány, a Wolfson College-t Cambridgen mert ösztöndíjas kutatóként látogattam. Köszönöm a The Smuts Memorial Fund-nak és a Wolfson College-nak támogatásukat. Köszönettel tartozom bírálóimnak, és hálás vagyok közreműködésükért. A Botswanai Egyetem segített a kutatásban.

5. Forradalmi régészet oktatása: afrikai tapasztalatok a történelemteremtéssel és az örökségvédelemmel kapcsolatban

Peter R. Schmidt, University of Florida.

A tanulmány az afrikai egyetemistáknak a tanzániai és eritreai örökségvédelem megértésében és gyakorlatában szerzett tapasztalatait mutatja be. A szerző leírja a gyakorlati megközelítés szükségességét, mely független döntéshozatalt jelent, valamint bemutatja a szakmai önbizalom alakulását a hirtelen fejlődésben és politikai felfordulásban. Ezek a tanulási perspektívák pozitív reakciókat váltanak ki a diákokból, akik meglátják annak lehetőségét, hogy saját örökségük régészetét saját szempontjaik szerint úzhatják.

6. Hamis rítusok: elképzelések a régészet és oktatás közti viszonyról egy Rio de Janeiro-i gyerekcsoport perspektíváin keresztül

Marcia Bezerra, Catholic University of Goiás (UCG), Brazília.

A tanulmány egy brazíliai iskoláscsoportban végzett kutatásról számol be, ahol a kutató arra volt kíváncsi, hogyan látják a diákok a régészetet, a múlttól meglévő ismereteik hogyan hatnak arra, ahogyan a jelent megértik, és a jelenről szerzett tapasztalataik miként befolyásolják múlttól alkotott elképzeléseiket.

7. Mesolore: a kritikai gondolkodás tanítása

Liza Bakewell and Byron Ellsworth Hamann, Brown University.

A szerzők a Mesolore-nak, egy interaktív, multidiszciplináris oktatóprogramnak az alkotói, melynek célja, hogy a diákokat a közép-amerikai kultúráról, múlttól és jelenről tanítsa. Leírják a program struktúráját és célját, illetve kapcsolódását a régészethez.

8. Céltudatos oktatás: a nemek régészete

Bettina Arnold, University of Wisconsin-Milwaukee.

A tanulmány az oktatás és politikai kifejezőkészség közti viszonyt tárgyalja, különösen a feminista kritika szerepét a régészet fejlődésében, valamint ezen kritika helyét az oktatásban.

9. Kinek a világa és kinek a régészete? A gyarmati jelen; a politikai jelen megismétlődése

Yannis Hamilakis, University of Southampton.

A szerző iraki és afganisztáni munkája során egy egyre agresszívabb gyarmati folyamatra bukkan, és tárgyalja a nyugati régészeti közösség katasztrofális hibáját, mindezzel megfelelően reagálva a mindkét nemzetben fennálló körülményekre. Az, hogy a régészetre helyezik a hangsúlyt, nemcsak egy illegális és etikátlan háború legitimizálásához járul hozzá nagymértékben, hanem azon hatalom és igazság uralmának az újratemtéséhez is, melyet a háború kísérel létrehozni. A szerző felszólítja a WAC-ot, hogy decentralizálja a nyugati fővárosok által közvetített képet a világról, ezáltal feljogosítva a perifériát, hogy az megragadja a kezdeményezést, meghatározza a tennivalókat, és alternatív régészeti ismeretelméleteket javasoljon.

10. Kelet-Európa felfedezése: a WAC jövőbeni együttműködésének perspektívái Bulgáriával és a kelet-európai országokkal

Tsoni Tsonev, Institute of Archaeology and Museums, Bulgária.

A cikkben feltárom a kapcsolatot a WAC létrehozása – mint morális és politikai reakció a dél-afrikai apartheid rezsimre – és az Európában a berlini fal ledöntése után lezajlott változások között. A régészet, mint saját jogán létező tudomány nem bújhat többé hamis objektivizmus mögé. A zaklatott nemzeti múlt újraértékelésének szükségessége az európai államokban egyre inkább sürgeti, hogy átgondoljuk a régészet és a náci és kommunista rezsimek kapcsolatát.

Továbbá áttekintem a posztkommunista valóságot Bulgáriában, és annak módját, ahogyan a régészek reagálnak a kulturális örökségvédelem elüzettségére. Felhívom a figyelmet azokra a tárgykörökre, amelyek a WAC, Bulgária és más kelet-európai országok közti együttműködés szempontjából fontosak. Legnagyobb jelentőségük a WAC és a balkáni országok régészei közötti, a tudomány humanizálását célul kitűző együttműködési törekvéseknek vannak. Az 1990-es évek során nyilvánvalóvá vált, hogy vizuális reprezentációival a régészet nagymértékben hozzájárult a nemzeti attitűdök fenntartásához, amely elősegítette a háborút a Balkánon.

11. Poszt-Koloniális Kritika a „világ-régészetben”: hol van Észak-Afrika helye?

Elena A.A. Garcea, Università di Cassino, Olaszország.

Észak-Afrikát sokáig a dél-európai területek kiterjesztésének tartották. Mikor egyértelművé vált, hogy az észak-afrikai régészek nem európai folyamatokat követnek, kirekesztették őket az akkor folyó vitákból és korszerűsített szemléletekből. Ez az írás olyan poszt-koloniális kritikát nyújt, mely két észak-afrikai országban: Líbiában és Szudánban folytatott, többéves terepmunkán alapszik. A régész szubjektum/objektum szerepének meghatározásával kezdem, mely a jelennek nemtől független szemléletéhez vezet. Majd a régészet nézőpontját tárgyalom a gazdasági fejlődéssel és forrásfeltárással kapcsolatban. Végül javaslom, hogy engedjünk újra teret Észak-Afrikának a ma folyó régészeti vitákban, többek között az aktuális társadalmi és politikai események miatt is.